

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»	7
Тема 1 «Теоретичні та організаційні основи фінансового ме- неджменту»	16
Ключові терміни і поняття	16
Практикум	19
Тема 2 «Система забезпечення фінансового менеджменту»	27
Ключові терміни і поняття	27
Практикум	29
Тема 3 «Управління грошовими потоками на підприємстві»	37
Ключові терміни і поняття	37
Практикум	46
Тема 4 «Визначення вартості грошей у часі та її використан- ня у фінансових розрахунках»	75
Ключові терміни і поняття	75
Практикум	94
Тема 5 «Управління прибутком»	111
Ключові терміни і поняття	111
Практикум	126
Тема 6 «Управління активами»	156
Ключові терміни і поняття	156
Практикум	176
Тема 7 «Вартість та оптимізація структури капіталу підпри- ємства»	218
Ключові терміни і поняття	218
Практикум	231

Тема 8 «Управління інвестиціями»	261
Ключові терміни і поняття	261
Практикум	307
Тема 9 «Управління фінансовими ризиками»	323
Ключові терміни і поняття	323
Практикум	329
Тема 10 «Аналіз фінансових звітів»	341
Ключові терміни і поняття	341
Практикум	355
Тема 11 «Внутрішньофірмове фінансове прогнозування та планування»	388
Ключові терміни і поняття	388
Практикум	393
Тема 12 «Антикризове фінансове управління на підприємстві» .	418
Ключові терміни і поняття	418
Практикум	428
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ І РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	453
ДОДАТКИ	458

ПЕРЕДМОВА

Фінансовий менеджмент — це прикладна наука, яка присвячена обґрунтуванню та розробленню логічних методів управління фінансами підприємств. На сьогодні фінансовий менеджмент є одним із найперспективніших напрямків у економічній науці, оскільки він поєднує як теоретичні напрацювання в галузі фінансів, управління, обліку, аналізу, так і практичні аспекти, розроблені в його рамках підходів.

Дисципліна «Фінансовий менеджмент» посідає важливе місце в професійній підготовці майбутніх фахівців з фінансів. Розвиток навичок управління фінансами підприємства має неоціненне значення у підготовці майбутніх фахівців фінансово-економічного профілю, оскільки фінансовий менеджмент є сполучною ланкою між теорією фінансів та бухгалтерським і фінансовим обліком.

Метою дисципліни «Фінансовий менеджмент» є формування теоретичних знань і практичних навичок фінансового управління підприємствами різних організаційно-правових форм та різних форм власності в умовах ринкової економіки, стратегічного та оперативного-тактичного фінансового менеджменту, а також опанування основних підходів щодо вибору, обґрунтування та реалізації найбільш ефективних фінансових рішень у процесі управління.

Предметом дисципліни «Фінансовий менеджмент» є стратегічне та оперативного-тактичне управління фінансами підприємств різних організаційно-правових форм та різних форм власності, спрямоване на максимізацію фінансових результатів діяльності підприємства та максимізацію добробуту власників підприємства.

Завданнями дисципліни «Фінансовий менеджмент» є такі:

- формування комплексного розуміння механізму управління фінансами підприємств;
- оволодіння методичним інструментарієм фінансового менеджменту;
- оволодіння методикою розроблення фінансової стратегії діяльності підприємства з врахуванням його фінансово-економічного стану та положення на ринку;
- формування навичок застосування системного підходу при розробленні політики управління прибутком, інвестиційної політики, політики управління активами підприємства, при визначенні вартості капіталу та оптимізації його структури, а також правильного та своєчасного застосування інструментів антикризового фінансового управління.

Підготовлений навчальний посібник охоплює весь комплекс навчально-методичного забезпечення, яке необхідне для вивчення дисципліни «Фінансовий менеджмент», і має практичну і методичну спрямова-

ність: у кожній темі подано ключові поняття і терміни, нормативно-законодавчу базу, а також практикум, який включає питання для обговорення, питання для самостійного вивчення, теми рефератів, проблемні та дискусійні питання, методику розв'язку типових практичних завдань, практичні завдання для самостійної роботи, ситуаційні вправи, запитання для самоконтролю та тестові завдання. Такий формат навчального видання дозволить поглибити практичну підготовку майбутніх фінансистів.

Навчальний посібник підготовлено авторським колективом кафедри фінансів Державного вищого навчального закладу «Українська академія банківської справи Національного банку України» у складі:

- д.е.н., проф. І. О. Школьник (загальна редакція, передмова, теми 1–12);
- к.е.н., доц. В. М. Кремень (загальна редакція, передмова, теми 1–3, 5–7);
- д.е.н., проф. С. М. Козьменко (тема 1);
- д.е.н., проф. С. В. Леонов (тема 8);
- д.е.н., проф. Т. А. Васильєва (тема 9)
- к.е.н. Т. Г. Кубах (тема 4, 8);
- к.е.н., доц. Л. Б. Рябушка (теми 10–11);
- к.е.н., доц. В. Л. Пластун (тема 9);
- к.е.н., доц. О. С. Журавка (тема 12);
- к.е.н., доц. Г. М. Шамота (передмова, теми 5, 7);
- к.е.н. А. Ю. Семенов (тема 12);
- к.е.н. О. О. Дутченко (тема 8);
- А. М. Калантай (тема 3).

Автори навчального посібника висловлюють щиро вдячність за висловлені слушні зауваження, корисні рекомендації та конструктивні поради щодо змісту, структури та викладення матеріалу шановним рецензентам: завідувачу кафедри фінансів Національного університету «Львівська політехніка», д.е.н., професору Алексєєву Ігорю Валентиновичу, завідувачу кафедри фінансів Національного університету «Кієво-Могилянська академія», д.е.н., професору Лук'яненко Ірині Григорівні, завідувачу кафедри фінансів Державного вищого навчального закладу «Українська академія банківської справи Національного банку України», д.е.н., професору Фролову Сергію Михайловичу.

Автори будуть щиро вдячні за відгуки і пропозиції щодо вдосконалення структури та змісту навчального посібника, які можна надсилати за адресою: кафедра фінансів, ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України», вул. Петропавлівська, 59, м. Суми, 40030, e-mail: Inna_Shkolnik@ukr.net, kremen_viktori@ukr.net, <http://uabs.edu.ua>.